

Dabas lieguma “Sakas grīni” dabas aizsardzības plāna izstrādes

Uzsākšanas sanāksme

Pāvilostas pilsētas bibliotēka, Dzintaru iela 73, Pāvilostā.

2026. gada 17. septembrī pl. 15.00

Protokols

Sanāksmi vada: Līga Blanka, SIA “Enviroprojekts”

Dalībnieki: Klātienē reģistrējušies 20, saraksts pieejams pēc pieprasījuma.

Līga Blanka uzsāk sanāksmi, sniedz prezentāciju par dabas lieguma (turpmāk DL) “Sakas grīni” dabas aizsardzības plāna (turpmāk DA plāna) izstrādi (ar prezentāciju var iepazīties SIA Enviroprojekts mājas lapā <https://www.enviro.lv/>).

Klātesošie tiek informēti par to ka sanāksme vērojama tiešsaistē youtube kanālā un sanāksmes prezentācija un protokols pēc sanāksmes būs pieejami SIA “Enviroprojekts” mājaslapā.

Pēc prezentācijas seko jautājumi un diskusija.

Sanāksmes dalībniece, Sakas pagasta iedzīvotāja, jautā - kāpēc šāds plāns tiek izstrādāts, ja kopš 2004. gada ir spēkā esošais? Prezentācijā tika minēts, ka ir īstenots viens apsaimniekošanas pasākumu projekts 2023. gadā. Kas tieši pa šiem 20 gadiem būtu tik ļoti mainījies, ka ir jāizstrādā jauns plāns? Ir tik daudzas citas aizsargājamas dabas teritorijas, kurām vispār nekādu plānu nav un kuras, manuprāt, tiek ietekmētas, piemēram, dabas piemineklis “Baltijas ledus ezera krasta valnis pie Rīvas” vai “Staldzenes stāvkrasts”.

Dace Sāmīte, Dabas aizsardzības pārvaldes, Kurzemes reģionālās administrācijas direktore, sniedz komentāru attiecībā uz uzdoto jautājumu – plāns ir izstrādāts vairāk kā pirms 20 gadiem, kopš tā laika ir mainījušās zināšanas un uzskati par biotopu apsaimniekošanu. 2004. gadā, kad tika izstrādāts līdzšinējais DA plāns, kā biotopu apsaimniekošanas pasākumi netika plānoti atmežošanas pasākumi, lai atjaunotu slapjos virsājus. Un ņemot vērā to, ka DL “Sakas grīni” viena no lielākajām vērtībām ir biotops 4010 Slapji virsāji, kurš šobrīd aizņem nepilnus 1,5 ha, un Latvijā ir sastopams ļoti nelielās platībās, nepieciešams īstenot biotopa izveidošanai un uzturēšanai atbilstošus apsaimniekošanas pasākumus. Tajā laikā nebija arī veikts vislatvijas biotopu apsekošanas pasākums, nebija pieejama informācija par kopējo biotopa platību Latvijā. Tagad, mēs kā valsts, esam skaidri definējuši arī Eiropas Savienībai, cik lielas biotopa platības esam apņēmušies saglabāt. Ir informācija par to, cik lielās platībās nevaram pasliktināt kvalitāti biotopam, cik lielās platībās ir jāuzlabo kvalitāte.

Viens no pamatnosacījumiem, lai piesaistītu ES finansējumu biotopu apsaimniekošanas projektiem, ir jābūt spēkā esošam dabas aizsardzības plānam. Latvijas normatīvie akti nosaka, ka dabas aizsardzības plānu var pagarināt tikai vienreiz, kas arī attiecībā uz DL Sakas grīni, bija izdarīts 2019.gadā. Esošo DA plānu pagarināt vairs nevar, kaut arī daļa no definētajiem uzdevumiem nav izpildīti.

Saistībā ar dabas pieminekļiem, kuri ir stāvkrausti, tie ir ģeomorfoloģiskie objekti, tur aizsardzības prioritāte nav īpaši aizsargājami biotopi. Šādās teritorijās objekta labvēlīga stāvokļa saglabāšanai noteicošie ir citi procesi un specifisks dabas aizsardzības plāns, manā ieskatā, nav nepieciešams, ja tiek ievēroti visi normatīvie akti, kas ir spēkā uz šo konkrēto teritoriju, jo attiecībā uz šiem objektiem netiek veikti speciāli apsaimniekošanas pasākumi stāvkrausta drupināšanai vai stiprināšanai. Tie nav nepieciešami, jo stāvkraustā jānodrošina dabisko procesu attīstība.

Viens no svarīgiem DL “Sakas grīņi” aspektiem ir teritorijas hidroloģiskie apstākļi. Lai īstenotu teritorijas apsaimniekošanas pasākumus hidroloģiskā režīma stabilizēšanai, lai nebūtu jāveic sākotnējo ietekmes uz Natura 2000 teritoriju izvērtējumu, sagatavojot iesniegumu Valsts vides dienestam, šiem pasākumiem ir jābūt paredzētiem dabas aizsardzības plānā. Ja pasākumi ir izvērtēti dabas aizsardzības plāna ietvaros, tad šos pasākumus ir daudz vienkāršāk realizēt arī saistībā ar zemes piederību.

Gribētu teikt arī labus vārdus par AS “Latvijas valsts meži”, kuriem kopš iepriekšējā DA plāna izstrādes perioda, ir uzkrātas zināšanas un pieredze darbā pie biotopu apsaimniekošanas pasākumu īstenošanas. Šobrīd ir lielas cerības, ka arī turpmāk plānotie biotopu apsaimniekošanas pasākumi tiks ieviesti. Protams, jāreķinās ar pieejamo finansējumu pasākumu īstenošanai, bet jāatceras, ka DA plānam ir ieteikumu raksturs, tas nav saistošs dokuments, atšķirībā no teritorijas plānojuma, kas ir pašvaldības apstiprināts saistošs dokuments.

Dabas aizsardzības plāns ir vairāk kā vadlīnijas, kā mums turpmākos divpadsmit gadus apsaimniekot konkrēto teritoriju.

Sanāksmes dalībniece, jautā - ir tāda karte par vēja parkiem Kurzemē un arī šis dabas liegums ir iekļauts IVN teritorijā attiecībā uz vairākiem VES parkiem. Kā tas tā var būt, ka dabas liegumā nav iezīmētas plānotās VES turbīnas, kuras varētu atrasties 1-2 km attālumā no dabas lieguma? Vai plānotās VES turbīnas neietekmēs DL teritorijas hidroloģiskos apstākļus?

Dace Sāmīte, Dabas aizsardzības pārvaldes pārstāve skaidro – plānoties VES parki netiks īstenoti dabas lieguma teritorijā, svarīgs aspekts ir arī tas, ka DL “Sakas grīņi” nav putniem nozīmīga teritorija, līdz ar to plānotie VES parki var tikt īstenoti tuvāk šai teritorijai, svarīgākais kas tiks vērtēts ir paredzētās darbības potenciālā ietekme uz DL biotopiem, līdzīgi kā tas jau ir vērtēts dabas rezervāta “Grīņi” gadījumā. Vērtējot potenciālo ietekmi tiek novērtēta arī ietekme uz hidroloģiskā režīma izmaiņām. IVN Ziņojuma izstrādē tiek piesaistīti hidroloģijas eksperti, kuri nosaka kādi piesardzības pasākumi jāievēro, lai neietekmētu ĪADT hidroloģiskos apstākļus.

Sanāksmes dalībniece jautā, cik liels finansējums ir paredzēts šī projekta izstrādei?

L.Blanka atbild, ka aptuveni 89 000 EUR

Šis finansējums ir tikai DA plāna izstrādei, apsaimniekošanas pasākumu īstenošana nav iekļauta šajā summā. Jānorāda ka apsaimniekošanas pasākumu izvērtēšana DA plāna izstrādes ietvaros un iekļaušana DA plānā ļauj ietaupīt un iekonomēt turpmāk jau īstenojot plāna apsaimniekošanas pasākumus.

D. Sāmīte papildina - kā jau tika minēts DA plānam ir ieteikumu raksturs. Bet tajā pašā laikā viņš arī, kā jau tika minēts, atbrīvo no papildus vērtējumiem pēc tam, kad šos apsaimniekošanas pasākumus īsteno, tad var ietaupīt arī uz citu novērtējumu veikšanas laiku.

DA plāns ir instruments finansējuma piesaistei, it īpaši Eiropas Savienības projektu īstenošanai. Un vēl viens svarīgs aspekts, ko veic plāna izstrādes ietvaros, ir normatīvo aktu izvērtējums, tiek novērtēts vai ir nepieciešami normatīvo aktu grozījumi attiecībā uz konkrēto teritoriju un ja tādi ir nepieciešami tie tiek piedāvāti, kurs , ja tas ir nepieciešams atbildīgā ministrija virza tālāk apstiprināšanai Ministru kabinetā.

Sanāksmes dalībniece jautā, vai šī plāna izstrādē arī tiks izvērtēti un salīdzināti iepriekšējā plāna uzdevumi un pasākumi.

L.Blanka atbild, ka viens no uzdevumiem ir izvērtēt, vai iepriekšējā plāna apsaimniekošanas pasākumi ir izpildīti un cik sekmīga bijusi apsaimniekošanas pasākumu ieviešana.

Sanāksmes dalībniece jautā - tika minēts, ka ir mainījusies izpratne pa 20 gadiem, varbūt ir arī jāmaina teritorijas platība, vai jāsamazina, vai jāpalielina, vai tas arī tiek skatīts plāna ietvaros?

L.Blanka apstiprina, ka tas tiks skatīts. Ja no ekspertu puses būs tādi ieteikumi, tad tie tiks izskatīti, piemēram, samērā tuvu pie teritorijas ir paliela ĪA sugas grīņu sārtenes atradne un meža biotops. Tas ir sadarbības jautājums arī ar zemes apsaimniekotāju un/vai īpašnieku. Eksperti vērtē, vai teritorijas izmaiņas ir nepieciešamas vai var palikt kā līdz šim.

L.Blanka atgādina par iespējām sniegt priekšlikumus un jautājumus uz info@enviro.lv vai uz Dabas aizsardzības pārvaldes e-pastu pasts@daba.gov.lv. Kā arī informē par konsultatīvās grupas sanāksmēm, kurās tiks skatītas DA plāna darba redakcijas, informācija par sanāksmēm būs SIA Enviroprojekts mājas lapā un Dabas aizsardzības pārvaldes mājas lapā.

Sanāksme tiek slēgta plkst. 15.35.

Sanāksmi protokolēja,

L. Roziņa, SIA Enviroprojekts

